

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فائق رستاقی
۱۹ مارچ ۲۰۲۳

مأموریت "یوناما" در افغانستان و گله اخوانی های فراری از "یوناما"

(۱)

۱. ملل متحد از ایجادش تا امروز:

به گزارش رسانه ها به تاریخ شانزدهم مارچ، در میان شک و تردید و حدس و گمان در مورد تمدید مأموریت هیأت معاونت ملل متحد در افغانستان (یوناما)، سرانجام شورای امنیت ملل متحد روز پنج شنبه، ۲۵ حوت، موضوع تمدید مأموریت یوناما را در حالی به رأی گیری گذاشت که این سازمان در مورد جنایات جاریه گروه و امارت اسلامی طالبان روش اغماض، سکوت و تعامل را پیشه کرده است. اعضای شورای امنیت با اکثریت آراء با ادامه کار "یوناما" به روال بیست سال و اند اخیر در افغانستان، تا ۱۷ مارچ سال ۲۰۲۴ موافقت کردند.

قبل از تصویب تمدید مأموریت "یوناما" از جانب شورای امنیت ملل متحد در افغانستان تحت سیطره تراز فاشیستی خود فروختگان طالب، برخی از نهاد ها با دامن زدن توهامات و انتظارات ساده لوحانه خلاف ماهیت و مأموریت ملل متحد و زیر کمیته های آن، توقع برخورد جدی و قاطع این سازمان با طالبان را داشتند.

در آستانه اجلاس شورای امنیت در مورد تمدید یا ختم کار "یوناما" در افغانستان، در میان موجی از تردید افکار عامه جهانی به دلیل تعامل، همکاری، جانبداری اعلام نشده و اغماض "یوناما" و ملل متحد با طالبان و چشم بستن و کنار آمدن با جنایات فاشیستی این گروه و امارت جنایاتش در حق زنان و مردان ستم دیده، اسیر، ولی مخالف مزدوران خون آشام طالبان؛ از میان منتظرالوزاره های اخوانی شورای نظاری، صلاح الدین ربانی وزیر پوشالی مخلوع و فراری دولت مزدور غنی نامه ای عنوانی دبیر کل ملل متحد فرستاده و در آن مأموریت و نقش "یوناما" را در افغانستان طی بیش از یک و نیم سال حاکمیت طالبان "ناکام" و "منفعل" خوانده و گله دارد که چرا "این نهاد به جای تعامل و مذاکره با تمامی جهت های ذی نفع"، "به گونه پرسش برانگیز پیوسته با طالبان در تعامل بوده" و با "این کار بی طرفی و اعتبار ملل متحد را در میان مردم افغانستان صدمه می زند".

سؤال هائی در مورد مأموریت ملل متحد و نمایندگی سیاسی آن در افغانستان بدین گونه مطرح است: آیا "ملل متحد" و بازوی سیاسی آن "یوناما" نهاد های "بی طرف" اند؟ چرا ملل متحد طی ۲۰ سال اشغال کشور پیوسته با اشغالگران در تعامل بوده است؟ و باز چرا "به گونه پرسش برانگیز پیوسته با طالبان در تعامل بوده" است؟ و آیا انتظار صلاح الدین ربانی اخوانی و دیگران از ملل متحد، "یوناما" و مأموریت آن در افغانستان واقعی است یا واهی و عوامفریبانه؟

در این نگارش کوتاه می‌کوشم به شرح پاسخ این سؤال‌ها و مسائل مرتبط به رویکرد و مواضع سازمان و نهاد‌های تحت امر آن در قبال مسائل افغانستان پاسخ بدهم. عملکرد مأموریت بازوی سیاسی - اطلاعاتی ملل متحد تحت نام "هیأت معاونت ملل متحد در افغانستان" (یوناما) و بازوی نظامی آن "آیساف" به مثابه یک نهاد متجاوز و اشغالگر در کنار اشغالگران امریکائی - ناتوئی به کشور ما از اواخر سال ۲۰۰۲ تا زمان ختم اشغال نظامی و از روز نصب شدن مزدوران طالبان به سریر امارت تا امروز مرور خواهد شد.

ملل متحد پس از پایان جنگ جهانی دوم با شکست محور فاشیستی و پیروزی متفقین در آن جنگ، ایجاد شد. ملل متحد با هدف اعلام شده "جلوگیری از جنگ در آینده" جایگزین جامعه ملل شد. در ۲۵ اپریل ۱۹۴۵، ۵۰ کشور در شهر سانفرانسیسکو امریکا در ساحل بحر آرام پیش نویس منشور ملل متحد را نوشتند که در ۲۵ جون همان سال به تصویب اعضاء رسید. از ۲۴ اکتبر ۱۹۴۵م ملل متحد با عضویت ۵۱ کشور شروع به کار کرد. از روز نخست ایجاد این سازمان به عنوان سازمان بین دولتی توسط فاتحان جنگ دوم جهانی، منطق و فرهنگ این دول غالب عمدتاً پیروزمند غربی تا همین امروز بر روال کار، رویکرد‌ها، سیاست‌ها و دیدگاه‌های آن مسلط بوده است.

ملل متحد از زمان ایجادش تا حال به عنوان یک نهاد جهانی بین دولتی با بخش‌های شش‌گانه اساسی اش به اضافه کمیته‌های تخصصی، مأموریت‌ها و کنفرانس‌ها در بخش‌ها و عرصه‌های حقوقی، سیاسی، قضائی، بانکی، مهاجرت، صحت، حمایت از طفل و مادر، فرهنگی و تعلیمی، محیط زیست، خلع سلاح اتمی، صلح و جلوگیری از جنگ و جنگ افروزی به تصویب قطعنامه‌ها، تشکیل کمیته‌ها، فعالیت‌ها، تشکیل دادگاه‌ها و تدویر کنفرانس‌های بین المللی و منطقه‌ئی پرداخته و سالانه ده‌ها میلیارد دالر را هزینه کرده است.

ملل متحد همواره از همان بدو امر متأثر از سیاست‌ها و نگرش‌های استعماری - ارتجاعی دولت پیروزمند امریکا بوده است. نخبگان امریکائی نیز از جمله خانواده مشهور "راکفلر" میلیارد نفتی امریکائی و صاحبان غول نفتی "اکسون موبایل" (جانشین اصلی شرکت ستندرد ایل از سال ۱۹۱۱ تا حال) و تخریب کننده محیط زیست از سال ۱۹۶۳م تا حال نیز بر ملل متحد اعمال نفوذ کرده و با اعمار مقر این سازمان در شهر نیویارک امریکا، بر آن فرمان روائی کرده اند. مثلاً ساختمان ستاد فعلی سازمان در نیویارک طی سال‌های ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ در کنار "ایست ریور" بنا شده است. زمین دفتر ملل متحد را "جان دی. راکفلر جونیور" به قیمت ۵/۸ میلیون دالر خریداری کرد و فرزندش "نلسون راکفلر" را به عنوان مشاور عالی سازنده بنا در سال ۱۹۴۶ منصوب کرد و آن را به ملل متحد اهداء کرد.

ایجاد ملل متحد همزمان بود با پیروزی اتحاد شوروی سوسیالیستی بر فاشیسم، پیروزی انقلاب خلق چین و ایجاد اردوگاه سوسیالیستی و آغاز جنگ سرد در ابتداء میان اردوگاه امپریالیستی و اردوگاه سوسیالیستی و سپس میان بلوک امپریالیستی غرب به رهبری امریکا و بلوک سوسیال امپریالیستی به رهبری سوسیال امپریالیسم شوروی. یک دهه بعد از سال ۱۹۵۵ به بعد در اوج جنبش‌های آزادیبخش ملی مستعمرات و نیمه مستعمرات، "جنبش غیرتعهد‌ها" متشکل از دول کشور‌های تحت سلطه نیز سر برآورد. سازمان همکاری اسلامی (OIC)، سازمانی است بین دولتی با عضویت ۵۷ کشور از چهار قاره. این سازمان در ۲۵ سپتمبر ۱۹۶۹ تحت نام "سازمان کنفرانس اسلامی" تأسیس شده و منشور یا قانون اساسی آن طبق ماده ۱۰۲ منشور "ملل متحد" در اول فبروری سال ۱۹۷۴م به ثبت رسید.

تا زمان ختم جنگ سرد و وزن سنگین بازدارنده سیاسی، اقتصادی و نظامی دول چین و شوروی به اضافه دو قطبی بودن جهان و موجودیت سازمان‌ها و جنبش‌های فوق‌الذکر، ملل متحد هر چند متأثر از مواضع، رویکرد‌ها و نگرش‌های استعماری و نژادپرستانه سفید پوستان، دول و افراد متنفذ غربی و به ویژه امریکائی، رهبری این سازمان می‌کوشید تا در ظاهر امر ناگزیر به حفظ موضع و جایگاه رسمی "بی طرف و غیرجانبدار" این نهاد بین دولتی جهانی را

حفظ کند. پس از فروپاشی ابرقدرت سوسیال امپریالیستی شوروی و انحلال پکت وارسا و به خواب رفتن خرس قطبی، عقبگرد تاریخی چین سوسیالیستی توأم با ضعف ناشی از استحاله نظام، فروکش جنبش آزادیبخش ملی کشور های تحت سلطه استعماری امپریالیسم، بی مفهوم شدن "جنبش عدم تعهد ها" و به اصطلاح "یک قطبی" شدن جهان تحت سرکردگی و هژمونیسم امپریالیسم امریکا، گسترش سلطه و پایگاه های نظامی امریکا (زیر یک هزار پایگاه) در اقصی نقاط جهان، گسترش جهانی گردش سرمایه مالی و ابزار و دانش مدیریتی آن (جهانی شدن سرمایه و انقلاب الکترونیک - انفورماتیک)، تقویت سازمان نظامی ناتو، راه اندازی جنگ های منطقه ای و تجزیه کشور ها، تهاجم همه جانبه امپریالیست های غربی به منابع سرشار انرژی، مواد خام، مناطق حائز اهمیت ستراتیژیک و بازار وسیع سرمایه و کالا در سطح گیتی عمدتاً در شرق و جنوب، با تکتازی دولت قلدر هژمونیست و توسعه طلب امریکا؛ زمینه بازنگری و بازتعریف تعداد زیادی از قوانین، میثاق ها، مصوبات، کنفرانس ها، منشور ها و موازی با آن ترک فرهنگ خلاف جریان رفتن و مقبولیت موافق جریان رفتن، استحاله سازمان های جهانی مثل ملل متحد و کمیته های تخصصی آن همانگ با این توسعه طلبی غرب و تکتازی و قلدری دولت امریکا روی دست گرفته شده و به گونه رسمی یا عملی اجرائی شد. مخارج سالانه ملل متحد از روی تولید ناخالص ملی هر کشور محاسبه می شود. به این ترتیب کشور های پیشرفته صنعتی صاحب سرمایه مالی و غارت کننده منابع جهانی و با بهره کشی از نیروی کار جهانی، سهمی از این تاراج منابع و نیروی کار زحمتکشان جهان را برای ولخرجی های ملل متحد پرداخته و بدین وسیله بر آن سازمان اعمال نفوذ می کنند.

طوری که گفته آمد، از بدو امر تا اکنون، موضع، سیاست و نگرش رسمی ملل متحد در قبال خلق ها و کشور های تحت سلطه، مسائل منطقه ای و جهانی، میراث استعماری استعمارگران سفید پوست و نژاد پرست اروپائی - امریکائی، جنبش ضد استعماری خلق های تحت ستم و کشور های دارای منابع یا موقعیت ستراتیژیک، در تحت تأثیر این متغیر های منطقه ای و جهانی، سبیری نوسانی و انحرافی از خط تصریح شده در منشور این سازمان، داشته است.

طوری که گفته آمد، ملل متحد پس از ایجادش، افزون بر منشورش، یک سری از قطعنامه ها، میثاق ها، تصاویب و کنفرانس ها را به اضافه "اعلامیه جهانی حقوق بشر" تدوین، تصویب و اجرائی کرده است که به طور رسمی پیروی و عمل کردن در پرتو آن ها برای کشور ها و دول عضو الزامی و غیر الزامی بوده است. اما در عمل دیده شده است که دول عضو حتی در قبال قطعنامه های الزام آور ملل متحد یا شورای امنیت کدام الزامی نداشته اند. مثلاً دولت صهیونیستی اسرائیل به قطعنامه سال ۲۰۱۶ شورای امنیت ملل متحد برای توقف فوری شهرک سازی توسط اسرائیل اهمیتی نداد و قبل از آن در سال ۲۰۱۱م دولت امریکا تصویب چنین قطعنامه ای را در زمینه ویتو کرده بود. مواردی هم بوده است که قطعنامه ملل متحد در مورد یک کشور یا یک دولت، به تأیید و همراهی تجاوز، سلب استقلال و حاکمیت ملی آن کشور و اشغال نظامی آن منجر شده است: افغانستان در سال ۲۰۰۱ میلادی.

ملل متحد از زمان ایجادش تا حال به عنوان یک نهاد جهانی بین دولتی با بخش های شش گانه اساسی اش به اضافه کمیته های تخصصی، مأموریت ها و کنفرانس ها در بخش ها و عرصه های حقوقی، سیاسی، قضائی، مهاجرت، صحت، حمایت طفل و مادر، فرهنگی و تعلیمی، تشکیل دادگاه ها، محیط زیست، فعالیت اتمی، مأموریت صلح، جلوگیری از جنگ و جنگ افروزی به تصویب قطعنامه ها، تشکیل کمیته ها، فعالیت ها، تدویر کنفرانس های بین المللی و منطقه ای پرداخته است و سالانه علاوه از بودجه اصلی سالانه آن در حدود ۷ میلیارد دلار، هر سال ده ها میلیارد دلار دیگر را با ولخرجی تمام هزینه کرده است. ولی در عمل دیده شده است که ملل متحد چه در اروپا، و چه

در آسیا، افریقا و امریکای لاتین گام به گام با نیرو های متجاوز و اشغالگر دول امپریالیستی غرب، به ویژه امریکا، جانبدارانه و هماهنگ عمل کرده و وجه تمایز این سازمان را با آن دول متجاوز و متجاسر زوده است.

مسئله دیگری که از استقلال ملل متحد و الزامی بودن قطعنامه های آن کاسته و در برخی موارد مثل نسل کشی در رواندا و کنگو این سازمان را به یک نهاد نظاره گر بی تفاوت مبدل کرد، مسئله فرهنگ زور، پای منافع قدرت های چپاولگر غربی و نقش پنج کشور عضو دائمی " شورای امنیت سازمان ملل متحد" است که هر یکی حق ویتو داشته و سازمان را به زانده سیاست های خود مبدل کرده اند. سکوت و نظاره گری ملل متحد در قبال نسل کشی رواندا و کنگو موجودیت گنج شایگان در کنگو و سهمگیری شرکت های غربی بلجیمی، کانادایی، امریکائی و غیره در غارت آن نهفته بود. ارقام و فاکت های زیر در مورد گنج سرشار کشور کنگو در زمینه به قدر کافی گویا است، توجه بفرمائید. ارزش منابع معدنی کنگو ۲۴ تریلیون دالر برآورد شده است. تصاحب این ثروت غیرعادی زیرزمینی انگیزه اصلی جنگ دسته های مزدور به اثر دخالت و حمایت دول و سازمان های غارتگر بیرونی در این کشور بوده است. این کشور هشتاد درصد ذخایر سنگ های کولتان (دو فلز باارزش و شبیه به هم تانتالوم و نیوبیوم) را داشته و بزرگ ترین تولید کننده کوبالت در دنیا، دومین تولید کننده بزرگ الماس در دنیا و بزرگ ترین تولید کننده مس در افریقا است. مضاف بر این ها، ذخایر قابل توجهی از قلع، روی، طلا و نفت نیز دارد. ذخایر بزرگی از یورانیوم نیز در این کشور قرار دارد و یورانیومی که در پروژه منهن نیویارک برای ساخت نخستین بمب های اتمی دنیا توسط دولت امریکا استفاده شد، از یورانیوم تاراج شده کنگو بود. قهوه، چای، کاکائو، کائوچو و محصولات نخلی این کشور نیز در بیرون بازار خوب دارد.

به رغم این مخارج گزاف ملل متحد، به دلیل عدم بی طرفی این سازمان و آمیختگی برنامه های آن با برنامه های دول استعمارگر و تاراجگر غربی، این برنامه های فوق به ویژه در عرصه های حقوق بشر، صلح جهانی، خلع سلاح متعارف و اتمی، مهاجرت، جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی و جنگ افروزی، برخورد با سیاست های آپارتاید، نژاد پرستی، صهیونیسم، استعمار و میراث استعمار، استقلال و حاکمیت ملی کشور ها، دموکراسی، ترقی و عدالت اجتماعی، مسائل مالی و ... در عمل و از نگاه نتیجه آمیخته با شکست، ناکامی، فساد مالی و اداری، جانبداری، گزینش و نگرش استعماری و نژاد پرستانه بوده است.

در موارد حقوق بشری و تشکیل دادگاه ها این سازمان جهانی به طور کامل به شیوه گزینشی و استعماری عمل کرده است، مثل موارد ذکر شده نسل کشی رواندا و کنگو، یوگوسلاویا و افغانستان ۲۲ سال قبل و افغانستان طالبی امروز. در تشکیل شورای حقوق بشر ملل متحد از کشور های عضو، این سازمان متأثر از سیاست های قلدرمنشانه دولت امریکا و با رویکرد " یک بام و دو هوا" نیز به شیوه گزینشی و سیاسی با پذیرفتن کشوری و راه ندادن به کشور دیگری با عین کارنامه، عمل کرده است. در زمینه خلع سلاح غیر اتمی و اتمی، ملل متحد به رغم اهداف اولیه اش، تا همین امروز ناکام مطلق بوده است، زیرا کلیه فعالیت های جنگ افروزانه و مسابقه تسلیحاتی و غنی و کامل ساختن زرادخانه های اتمی و غیراتومی دول تولید کننده سلاح، بیشتر پس از ایجاد ملل متحد ادامه داشته و به اوجش رسیده است. معیار و رویکرد ملل متحد در زمینه تولید انرژی یا سلاح اتمی توسط کشور های مختلف، دوگانه بوده است. ملل متحد اصلاً مخالف منع تولید سلاح اتمی نبوده است. اسرائیل غاصب و یا پاکستان متحد غرب از میان ۹ کشور دارای سلاح اتمی اجازه دارند سلاح اتمی داشته باشند، ولی به کوریای شمالی و ایران چنین اجازه ای داده نمی شود. برنامه مأموریت صلح و فرستادن سربازان کلاه آبی ملل متحد در هماهنگی با دول استعمارگر عمدتاً غربی به کشور های در حال جنگ و آشوب زده در آسیا و افریقا نیز توأم با به هدر دادن منابع، ترویج فساد، تجاوز به استقلال و

حاکمیت کشور مفروض و توأم با تجاوزات مکرر جنسی به زنان و دختران کشور ها بوده است که به دلیل داشتن "حق قضاوت کنسولی"، نظامیان متجاوز جنسی کلاه آبی بدون مجازات از آن کشور رفته اند. با این مختصر در مورد کارکرد ملل متحد ، ادامه این نوشته را در بخش دوم در مورد کارنامه ملل متحد، و دو بازوی سیاسی و نظامی آن "یوناما" و "آیساف" در افغانستان پی می گیریم.

ادامه دارد